

Francoska prometna politika preprečuje takojšnjo preusmeritev tovornega prometa na železnico.

Lyon-Torino: zaprta pot za preusmeritev tovornega prometa na železnico

Tik pred francosko-italijanskim srečanjem na vrhu bo francoski parlament vnovič glasoval o gradnji železniške proge visokih hitrosti na relaciji Lyon-Torino. V nadaljevanju o tem, kako Francija zavira preusmeritev tovornega prometa na železnico in posodobitev obstoječih železniških prog. Francija in Italija sta leta 2001 sklenili pogodbo o gradnji baznega predora, ki bi omogočil hitrejši prevoz potnikov in tovora iz Lyona v Torino. 31. oktobra 2013 je francoski parlament dal soglasje za spremembo omenjene pogodbe, preden bosta voditelja držav 20. novembra na dvostranskem srečanju razpravljala o projektu, vrednem pribl. 26 milijard. Poslanci poslanskega kluba Stranke zelenih in organizacij, ki si intenzivno prizadevajo za preusmeritev tovornega prometa s cest na železnico, govorijo o napačni prometni politiki.

Od kod denar in za katere projekte?

Spremenjena pogodba po novem ureja, kdo naj plača kolikšen delež za skupno infrastrukturo. Ni pa povsem jasno, od kod bo denar dejansko prišel. Ker Rim ne zmore financirati gradnje južnih dovoznih cest do baznega predora pod Gotthardom, je Švica nedavno napovedala, da bo pri tem projektu Italijo finančno podprla. Temu nasprotujoče pa je Francija konec oktobra za nedoločen čas preklicala načrtovani ekološki davek za tovarnjake. Ekološki davek naj bi sicer letno prinesel milijardo evrov.

Italija in Francija morata do začetka leta 2014 dokazati, da sta sposobni sami financirati 60 odstotkov okoli 8,5 mrd. vrednega baznega predora, saj bo Bruselj manjkajoči del sredstev prispeval le v tem primeru. Osredotočenost na gradnjo predora Lyon-Torino bi, kot je leta 2012 ugotovilo francosko računsko sodišče, povzročila, da bi za posodobitev obstoječih delov proge tako v tovornem kakor tudi potniškem prometu zmanjkalo sredstev. Francoski prometni strokovnjaki k temu dodajajo: dokler bo na programu projekt Lyon-Torino, ki naj bi bil končan predvidoma v letih 2030-2050, za preusmeritev na železnico ne obstaja nobena druga možnost.

Prednostna naloga je projekt Lyon-Torino, regionalni promet pa bo moral počakati

Infrastrukturne politike na francoski in italijanski strani pa projekt Lyon-Torino ne določa samo v finančnem pogledu - s spremembo pogodbe so del pogodbe postale tudi dovozne poti, ki jih po novem upravlja prav francosko-italijansko državno podjetje, ki naj bi tudi zgradilo bazni predor. To pomeni, da so vse proge v regiji podrejene projektu Lyon-Torino in časovnemu načrtu njegove izvedbe. Primer: na relaciji Lyon-Chambéry ne bodo zgradili drugega tira, saj projekt predvideva povsem novo in štiri milijarde evrov vredno progo. Koherentna prometna politika preusmeritve tovornega prometa s cest na železnico bi morala biti popolnoma drugačna, so prepričani kritiki projekta. Obstoječa proga med Lyonom in Torinom je bila posodobljena za milijardo evrov in ima ustrezno zmogljivost. "Najprej moramo uporabljati to progo, si nato ogledati prometne tokove po Alpah kot celoto, ustvariti okvirne politične pogoje, kot je npr. uvedba davka ali tranzitne borze, denar pa uporabiti tam, kjer imajo manjši ukrepi velik učinek."

Viri in več informacij na: www.ledauphine.com/savoie/2013/10/22 (fr), www.assemblee-nationale.fr/14/cr/2013-2014 (fr), http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-948_de, www.service-public.fr (fr), www.euractiv.fr/transport (fr), www.ccomptes.fr/fr/content/download/1825 (fr)

Stališče

Barbara Wülser je v CIPRI International odgovorna za komuniciranje z javnostmi.

Stališče: O razsvetljenih Alpah brez olimpijade

Negativni izid obeh referendumov München 2022 in Graubünden 2022 je lep dokaz, da je olimpijski duh mrtev. Le da tega še niso vsi opazili. Kdaj natančno je olimpijski duh zamrl, ne ve nihče. Moralo se je zgoditi v devetdesetih letih. Davnega leta 1948, ko je bil prireditelj zimskih olimpijskih iger St. Moritz, je bil namreč še zelo navzoč, skupaj z junaki športa in življenja je na prizorišču iger praznoval konec 2. svetovne vojne. Pol stoletja pozneje, leta 1992, se je v Albertvillu že upiral pogoltnosti denarja in megalomanstvu, a ni bil sposoben obvladati nastalih okoljskih grehov.

Sredi devetdesetih je bil verjetno že na intenzivnem oddelku; ni mu uspelo prepričati, da bi Mednarodni olimpijski komite (MOK) uvedel novo pravilo, po katerem bi smelo igre organizirati le mesto, ki bi samo tudi prevzelo nastalo izgubo.

Leta 2006 v Torinu olimpijskega duha ni bilo več. Če bi bil, bi se z vsemi močmi uprl ekološki in ekonomski blaznosti, ki je občine v piemontskih gorskih dolinah obdarila z več milijard

težkimi finančnimi posledicami - in te jih bremenijo še danes. Olimpijski duh bo februarja prihodnje leto dogajanje v Sočiju spremljal kar iz sedmih nebes, se skupaj z mnogimi drugimi spraševal, zakaj pravzaprav začetnik iger, MOK, organizira zimske olimpijske igre na območju, kjer vlada subtropsko podnebje, in žaloval zaradi spoznanja, da v njegovem imenu teptajo osnovna demokratična pravila in uničujejo svetovno naravno dediščino. Pravzaprav je le MOK tisti, ki še ni opazil, da olimpijskega duha ni več. Funkcionarji ga vztrajno poskušajo priklicati nazaj, obljubljajo mu kup denarja, da bi se le prikazal in ljudem nasul peska v oči. A če to ne bo delovalo, tako kot se je pokazalo v Alpah marca 2013 v Graubündnu in novembra v Münchnu, še vedno razpolagajo z rezervnim načrtom: pustili bodo, da jih podkupijo avtokrati, organizacijo iger pa predali totalitarnim državam, kjer državljani nimajo besede. Barbara Wülser, CIPRA International
www.nolympia.de/2013/11
<http://olympia-nein.ch/go/aktuelles/meldungen/0zu4>

Novice iz Alp

Ugoden veter za vetrno energijo v Švici

Švicarska vlada se je odločila podeliti t.i. bonus za gradnjo vetrnic v višinskih predelih Alp, študija o tem vprašanju pa ugotavlja, da se je večina prebivalcev, ki živijo v neposredni bližini vetrnih parkov, izrekla za vetrno energijo. Novačenje za energijski preobrat?

Vetrnice, postavljene na več kot 1.700 m. n. v., so še posebno draga naložba, zato se je švicarska vlada odločila podeliti poseben bonus v primeru gradnje vetrne elektrarne v višinskih predelih, saj želi tako izravnati visoke stroške vzdrževanja zaradi, denimo, poledenitve in na splošno manjše proizvodnje električne energije. A Švicarska fundacija za varstvo pokrajine (Landschaftsschutz Schweiz) ocenjuje, da bo ta finančna spodbuda uničila še zadnje neokrnjene naravne prostore: "Zvezna vlada ustvarja z gradnjo vetrnic na odročnih naravnih prostorih povsem nepotrebne konflikte - najpomembnejša zavarovana območja so vendar v Alpah." Ostre kritike je bila deležna tudi nedavno objavljena študija, ki ugotavlja, da lokalno prebivalstvo odobrava vetrne elektrarne; izdelavo študije so financirale vladne službe, pristojne za področje energije in okolja.

V anketi je sodelovalo 467 oseb, ki živijo v povprečju dva kilometra od stojišč vetrnic. 78 odstotkov se je izreklo za vetrno energijo, ravno tolikšen odstotek anketirancev meni, da jih tovrstni objekti ne ogrožajo. Platforma IG Windkraft ob tem kritično opozarja, da sta bili tukaj uporabljeni dve merili: medtem ko upravljavci vetrnih elektrarn propagirajo minimalno razdaljo 300 metrov, je študija zamudila priložnost, da ločeno analizira odgovore tistih, ki živijo neposredno ob parku. Švicarska vlada naj bi tako potrebovala podporo prebivalstva, če želi doseči cilje Energetske strategije 2050, tj. v šestih letih proizvesti 600 gigavatnih ur električne energije iz vetrne energije. V preteklem letu je letna proizvodnja v obstoječih 33 večjih vetrnih elektrarnah znašala samo 88 gigavatnih ur električne energije, kar je pokrilo potrebe 25.000 gospodinjstev. Viri in več informacij na: www.admin.ch/aktuell/00089/index (de), www.news.admin.ch/message/index (de), www.srf.ch/news/schweiz (de), www.sl-fp.ch/getdatei.php?datei_id=1207 (de), www.windland.ch/wordpress/2013/10/30 (de)

Prepoved vožnje za tovornjake v predoru Mont-Blanc

Skozi montblanški predor tovorna vozila razreda euro 3 sicer ne bi smela več voziti že od letošnjega novembra, a Italija in podjetje, ki upravlja predor, sta izvajanje tega regionalnega ukrepa zavrnila. Njuni odločitvi so se v prizadetih občinah odločno uprli.

V dolini Arve je kakovost zraka slaba, mejne vrednosti so vedno znova prekoračene. Iz tega razloga je bil februarja 2012 za to območje pripravljen prvi načrt za varstvo ozračja v Franciji. Najpomembnejši ukrep v načrtu se nanaša na tovorni promet: pozimi, ko je onesnaženost zraka največja, se tovorna vozila razreda EURO 3 (tj. težki tovornjaki, ki so bili prvič registrirani v letih 2000-2005) preusmerjajo na "železno avtocesto" med Aitonom/F in Orbassanom/I, prepovedana pa je tudi vožnja skozi montblanški predor in cestni predor Fréjus. 1. novembra 2013 naj bi ukrep končno zaživel v praksi, a italijanske oblasti so uvedbo popolne in tudi delne prepovedi že zavrnila. Zdaj bo treba doseči soglasje v meddržavni komisiji, ki je zadolžena za upravljanje predora. Da bi uvedbo prepovedi vožnje vendarle dosegle s 1. januarjem 2014, so občine tako v dolini reke Arve kot dolini Chamonix jeseni soglasno sprejele ustrezen zahtevek in ga poslale prefektu. Viri in več informacij na: www.chamonix.fr/index.php?option=com (fr), www.fne.asso.fr/fr (fr), www.123savoie.com (fr), <http://inspire74.com/inspire-le-film> (fr)

V Renu kmalu spet lososi

Od Atlantika pa vse v alpski svet: v Renu bodo, kot je predvideno, do leta 2020 ponovno vzpostavljene populacije lososa, ki bi se lahko od takrat dalje po tej reki neovirano selile vse do Basla - kratkoročno naj bi to zagotovili z izvedbo deloma nekonvencionalnih ukrepov.

V Renu je še pred približno sto leti živelo okoli milijon lososov, zato je bila to reka z najvišjim številom lososov na območju Evrope. Populacije lososov so se drstile tudi v pritokih, kot so Thur, Kander, Lütschine ali Reuss. A selitve te vrste ribe danes onemogoča predvsem gradnja elektrarn. Losos je v Švici od petdesetih let dalje na seznamu izumrlih vrst, to pa naj bi se zdaj spremenilo.

Avstrija, Francija, Lihtenštajn, Nemčija in Švica ter Evropska unija so oktobra 2013 na Renski ministrski konferenci sklenile, da bodo od leta 2020 dalje za lososa po Renu vzpostavile nemotene migracijske poti, in sicer od njegove delte na Nizozemskem do Basla. Največja ovira pri tem je osem hidroelektrarn med Strassbourg/F in Baslom/CH; dvem pregradam se bodo ribe lahko izognile, saj bodo na tamkajšnjem območju postavili ribji prehod. Ministri so se izrekli tudi za prepoved gradnje novih hidroenergetskih pregrad v vodotokih, za katere je na podlagi skupnega programa Ren 2020 predvidena vrnitev lososa. Veliko bo treba nadoknaditi tudi pri ribjih pomagalih, saj številne ribe poginjajo pri prehajanju skozi turbine elektrarn.

Viri in več informacij na: www.news.admin.ch/message/index (de), <http://bazonline.ch/basel/region> (de), www.iks.org/index.php?id=124 (fr/de), www.wwf.ch/de/projekte/schweiz (de)

Bindingova nagrada 2013 za bukovе gozdove

Eno najpomembnejših naravovarstvenih nagrad bosta letos prejela dolgoletna borca za gozdove, nagrajeni pa bodo tudi ustvarjalni projekti mladih.

Letos je žirija Bindingovo veliko nagrado - prvič doslej - razdelila med dva zmagovalca. To sta Hans Dieter Knapp in Andreas Speich, ki sta nagrado prejela za svoja prizadevanja pri ohranjanju močno ogroženih evropskih bukovih gozdov. Nemec Hans Dieter Knapp je odločilno prispeval k temu, da so ogroženi gozdni sestoji v Nemčiji, Ukrajini in na Slovaškem danes na Unescovem seznamu svetovne dediščine, Švicar Andreas Speich pa je kot pobudnik ustanovitve züriškega rezervata naravnih bukovih gozdov Sihlwald pionir na področju naravnih doživljajskih parkov v Švici.

Bindingov sklad podeljuje že od leta 1986 eno najpomembnejših nagrad na področju naravovarstva v Evropi, Bindingovo veliko nagrado. Letos so se v skladu osredotočili zlasti na projekte mladih in inovativne ideje. Bindingovo malo nagrado pa so podelili društvu "Bodenfreiheit" na Vorarlberškem v Avstriji, ki se zavzema za ohranjanje nezazidanega naravnega prostora na poselitvenih območjih. Michaela Hogenboom Kindle in Elias Kindle iz Lihtenštajna sta prejemnika nagrade za svojo Simbiozo, katere cilj je vizija med seboj povezane družbe v dolini Rena, ki bo delovala na podlagi načel trajnostnega razvoja.

Viri in več informacij na: www.binding.li/html/binding-preis1.html (de), www.symbiose.li/ (de), www.bodenfreiheit.at/ (de)

Skupaj za zaščito volka

Naravni parki, muzeji, univerze in regije so pripravili vsealpski projekt, ki naj bi zaščitil volka in izboljšal sožitje človeka z volkom. V nadaljevanju o projektu Volk v Alpah/Wolf in the Alps.

Vrnitev volka na območje Alp in reševanje s tem povezanih problemov zahtevata skupen pristop, saj živali ne poznajo državnih meja. Sredi oktobra 2003 je italijanski Naravni park Primorske Alpe v sodelovanju z muzeji, univerzami, regijami in drugimi zavarovanimi območji predstavil vsealpski projekt Volk v Alpah, ki ga financira EU. V sedmih pilotnih regijah Italije in Slovenije bodo v naslednjem petletnem obdobju izvajali ukrepe za zaščito volka v skupni vrednosti 6 mio. evrov. V tem okviru bodo pripravljene tudi akcijski načrti in usmeritve na lokalni ravni, katerih namen je izboljšati sobivanje volka in ljudi. Pomemben vidik projekta je regionalno gospodarstvo. Tako bo Naravni park Primorske Alpe namenil nekaj več kot tretjino svojega proračuna za podporo pastirjem in izvajanje preventivnih ukrepov, kot so programi za zaščito čred. Sobivanje človeka in volka naj bi bila tudi priložnost za razvoj ekoturističnih proizvodov in storitev.

Viri in več informacij na: www.parcoalpimaritime.it/news/174 (it), <http://fdcr.mailjet.com/36E5.html?href=mailto:a=54Sjl3&b=7d998db0&email=tempier@free.fr> (fr), www.cdt.ch/confederazione/cronaca/90821 (it), www.youtube.com/watch?v=ZEVdaus-qo0&feature=player_embedded (it)

Novi organizaciji za Alpe

Z jesenskim časom prihajata nova platforma za varstvo Alp Club für Alpenpioniere in avstrijska podružnica okoljevarstvene organizacije Mountain Wilderness. V nadaljevanju kratka predstavitev novih alpskih organizacij in njihovih ciljev.

Prvi v ligi prvakov!

Zmagovalka v letošnji evropski ligi prvakov na področju izrabe obnovljivih virov energije je majhna bavarska občina Wildpoldsried, članica Omrežja občin "Povezanost v Alpah", drugo in tretje mesto pa sta zasedli prav tako alpski občini.

Wir - Wildpoldsried, Innovativ, Richtungsweisend, kot se glasi vodilo majhnega kraja Wildpoldsried v Allgäu, je tristebni koncept omenjene občine, ki ponazarja njeno inovativno in v prihodnost usmerjeno zasnovo varstva podnebja. Prebivalci Wildpoldsrieda pri oblikovanju ekološkega profila občine aktivno sodelujejo že od leta 1999, za kar so bili že večkrat nagrajeni, med drugim tudi leta 2008, ko so na natečaju CIPRE cc.alps prejeli nagrado za odlično delovanje na področju varstva podnebja. Občina Wildpoldsried, članica Omrežja občin "Povezanost v Alpah", je tudi letošnja zmagovalka lige prvakov.

V ligi prvakov 2013 je tekmovalo več kot 10.000 občin iz dvanajstih evropskih držav. Najpomembnejše merilo pri ocenjevanju je bila količina proizvedene obnovljive energije na prebivalca, vendar so bila prav tako pomembna tudi kakovostna merila, kot so politična angažiranost, strateški pristop in izvedeni ukrepi v praksi.

V Wildpoldsriedu proizvedejo danes iz obnovljivih virov trikrat toliko električne energije, kolikor jo porabijo, do leta 2020 pa namerava energijsko varčen kraj proizvesti tolikšno količino energije, kolikor jo potrebuje za kritje svojih potreb po ogrevanju, električno energijo in mobilnost. Tretje mesto v skupni oceni je zasedla prav tako alpska občina: to je Saint-Julien-Mont Denis v Savoiji, ki že od leta 2008 v praksi postopoma uresničuje lastno vizijo energetske samozadostne občine. Drugo mesto v kategoriji srednje velikih mest je pripadlo nemškemu Wangnu v Allgäu/D.

Viri in več informacij na: www.res-league.eu/slv/news, www.wildpoldsried.de/index.shtml#wir (de)

Alpske države se povezujejo

Avstrija, Južna Tirolska, Slovenija in Švica so svojo pripravljenost za sodelovanje pri reševanju vprašanj, ki so povezana z gorskimi območji, potrdile tudi v praksi in sklenile nova dogovora. V nadaljevanju o prihodnjem skupnem sodelovanju.

Kot je pojasnil Martin Dahinden, vodja švicarskega Direktorata za razvoj in sodelovanje, imata Avstrija in Švica na področju trajnostnega razvoja gorskih območij veliko izkušenj in znanja, pridobljenega skozi zgodovino: "S tem sta poravnali tudi določen moralni dolg do gorskih regij z omejenimi finančnimi možnostmi." Državi želita zdaj te izkušnje v večji meri deliti z drugimi gorskimi območji; tako je med drugim predvidena priprava skupne publikacije o trajnostnem turizmu na gorskih območjih in proizvodnji kmetijskih pridelkov na kmetijah. Prav tako bosta državi s svojimi izkušnjami o trajnostnem razvoju na gorskih območjih intenzivneje sodelovali v mednarodni razpravi. Ustrezen dogovor o sodelovanju na tem področju sta državi podpisali sredi novembra.

Avstrija in Švica pa nameravata v prihodnje okrepiti sodelovanje tudi pri raziskovanju trajnostne rabe virov na gorskih območjih, zato sta konec avgusta z Južno Tirolsko in Slovenijo podpisali pismo o nameri. Večstransko sodelovanje med univerzami in drugimi inštitucijami je predvideno predvsem na področju predelave in obdelave lesa. Vse štiri države bodo sodelovale pri izvajanju evropskih programov.

Viri in več informacij na: www.provinz.bz.it/lpa/service/news (de), www.eda.admin.ch/eda/en/home.html/ (en)

Prireditve

akcija: **Public online consultation for the Alpine Space Programme 2014.** 1.11.2013 – 29.11.2013. Jezik: en. Organizira: Alpine Space Programme, Bayerisches Landesamt für Umwelt, München/DE. [Več o tem »](#)

Delavnica/seminar: **Ljubljana Sustainability Jam.** 22.11.2013 – 24.11.2013. Ljubljana. Jezik: sl. [Več o tem »](#)

Ekskurzija: **Ilepo. samotno.** 23.11.2013 – 23.11.2013. Jezik: sl. Organizira: Universitätskulturzentrums UNIKUM, Klagenfurt/AT. [Več o tem »](#)

Festival/koncert: **Ville des Alpes en concert.** 30.11.2013 – 30.11.2013. Chambéry. Organizira: Verein Alpenstadt des Jahres, Villach/AT. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: **2nd WWF Dinaric Arc Parks International Conference.** 2.12.2013 – 5.12.2013. Budva, Montenegro. Jezik: en. Organizira: WWF Mediterranean Programme Office, Roma/IT. [Več o tem »](#)

Saj ni res, pa je!

... Novo čudežno orožje za ozdravitev opešanega zimskega turizma so t. i. downhill bubbles.

Raztezajoči se harmoniki podobna aluminijasta konstrukcija, v kateri se je mogoče spuščati po smučarskih progah, se razpre, ko začne snežiti, ob neugodnih vremenskih razmerah pa ostane zaprta in tako ohrani naravni ali umetni sneg. Za brezskrbno uživanje na snegu poskrbijo glasba in svetlobne projekcije, oblikovalci pa za estetsko gradnjo. A to ni vse: prav z downhill bubbles bi lahko tudi poleti zagotavljali "revolucionarno ponudbo", je zapisano v sporočilu za javnost, saj pokrite smučarske dvorane niso odvisne od naravnega snega. Poleg tega izumitelj Günther Aloys pozna želje smučarjev in, kot pravi sam, ne verjame, da bi gostje pozimi raje posedali po hotelih ali penzionih in gledali siva, rjava, v vsakem primeru žalostna pobočja brez snega ...

Viri: www.workshopischgl.com/presse (de)